

Holland & Holland er berømt for graveringerne på skydevåbenene, der ofte er de rene kunstværker – her er det virksomhedens stifter, Harris Holland, der er portrætteret.

Våbenkunst i verdensklasse

Britiske Holland & Holland er for jægere og våbenentusiaster over hele kloden synonym med stil, elegance og håndværk til millioner af kroner. Produktionen foregår i store træk som for mere end 150 år siden, og der bliver kun fremstillet 80-85 våben om året. Men kunderne står gerne i kø

Af Jens Kristian Lai | Foto Jens Kristian Lai, PR

Det minder mest af alt om et museum uden for højsæsonen, selv om vi er i 2014 og midt i London, nærmere bestemt i en klassisk viktoriansk femetagers bygning på Harrow Road i Mayfair. Her – blandt et virvar af alskens håndværktøj, drejebænke og flere hundrede år gamle maskiner – produceres de eftertragtede Holland & Holland-rifler og haglgeværer på stort set samme måde som siden begyndelsen i 1835, hvor tobakshandleren Harris Holland gav efter for sin passion for skydning og duejagt og gik all in på fremstilling af eksklusive skydevåben.

I dag er Holland & Holland et navn, der giver genlyd hos jægere og våbenentusiaster over hele kloden. Det er dog kun de færreste forundt at komme i nærheden af riflerne og haglgeværene, der ofte koster mere end en million kroner per styk og sagtens kan være årevis om at komme gennem de forskellige processer på fabrikken. For her er tale om nørkleri og håndarbejde i ordets egentlige forstand. De 42 craftsmen på fabrikken har hver deres håndværksmæssige speciale, og alle dele af våbnene er – som noget unikt for våbenindustrien i dag – lavet af Holland & Holland selv. Her er der ikke noget med at købe færdige våbendele fra underleverandører og så blot samle dem. Store rå stykker af tyrkisk valnød til skæfterne og blokke af britisk stål til løbene købes ind og forarbejdes helt fra bunden. Trin for trin, og kun ganske få steder har computere og moderne teknologi kunnet fortrænge egentligt gammeldags håndværk. >>

“To-tre år tager det os i gennemsnit at lave et våben. Især graveringsdelen kan få det til at trække ud,” forklarer kvalitetschef Patrick Murphy med henvisning til, at en del kunder har specielle og ofte meget kunstneriske ønsker til udsmykningen af deres skydevåben.

Holland & Holland, der selv har fire gravører ansat og samarbejder med 28 udvalgte freelancegravører, er vant til at blive sat på krævende opgaver af kunderne. Det kan f.eks. være særlige indgraveringer med brug af diamanter eller et ønske om at få portrætteret sine børn, et bestemt emblem eller firmalogo på geværet. Kun fantasien sætter grænser, og ofte kommer kunderne på besøg på fabrikken to-tre gange for nøje at følge med i, hvordan arbejdet med deres nye gevær skrider frem.

“Specielle ønsker gør naturligvis, at det tager længere tid. Et standardmønster på et haglgevær i vores royalserie tager omkring 150 timer at grave, mens et mere blomstret mønster kan tage op til 300 timer eller mere at lave,” fortæller

Patrick Murphy, mens han læner sig op af en Storm P.-lignende maskine, der er fyldt med små fine metalspåner.

Den er med til at give indtrykket af, at vi befinder os i en tidsløse snarere end i produktionen hos et verdensomspændende topklassebrand. Maskinen blev nemlig købt brugt hos militærets våbenafdeling for 150 år siden, men den bruges den dag i dag her på Harrow Road. Måske er det derfor, at den får et kærligt klap på dækslet af Patrick Murphy, der også selv har adskillige år i firmaets tjeneste. Han kom til Holland & Holland som våbenmagererelev i begyndelsen af 1970'erne og har siden arbejdet sig op i virksomheden.

I dag er han chef for Holland & Hollands udstilling, det såkaldte gun room, i den eksklusive London-bydel Mayfair, og han står tillige for kvalitetstjek af en stor del af de blot 80-85 skydevåben, som årligt produceres til alt fra oliesheiker over rige amerikanere til danskere, der er villige til at investere i deres

passion for skydning og jagt. Et kvalitetstjek indebærer blandt andet, at hvert skydevåben testskydes mindst tre forskellige gange på Holland & Hollands eget skydeanlæg i Northwood 25 km uden for Londons centrum, inden det er klar til tilværelsen hos en ny ejer.

Skydeskole med kalibre i alle afskygninger

The Holland & Holland Shooting Grounds minder om en klassisk country club, og samtlige gæster denne eftermiddag optræder i en slags old school gentlemanstyle outfit komplet med sixpence og slips samt skydeveste i bøffellæder eller tweed – og alle hilser høfligt.

Her bliver alle de våben, som Holland & Hollands fabrik er ved at have klar, udsat for en grundig testskydning ad mindst tre omgange, og adskillige kommer for at få hjælp til gunfitting, altså for at få en millimeterpræcis tilpasning af sit våben, så det passer perfekt til skytten.

Mange kommer også rejsende hertil for at lære skydningens svære kunst af en af centrets professionelle instruktører. Og det er en oplevelse værd. Ikke alene >>

“ Et standardmønster på et haglgevær i vores royalserie tager omkring 150 timer at grave, mens et mere blomstret mønster kan tage op til 300 timer eller mere at lave

Kvalitetschef Patrick Murphy,
Holland & Holland

fordi man kan blive en bedre skytte, men også fordi man kan få lov til at lægge hånd på og prøve skydevåben, der kun er de færreste forundt.

Så det er ikke uden adrenalin og kriller i maven, at jeg tager fat om et klassisk standard over and under-haglgevær til den nette sum af knap en halv million kroner. Havde modellen ikke heddet sporting, men derimod Royal, havde prisen været mere end det dobbelte. Jeg åbner geværet stille og roligt, men bliver straks irrettesat af instruktøren, da jeg med tommelfingeren skubber toplukkenøglen ud, med tanke på forsigtigt at kunne lukke geværet igen. Men det skal man ikke, lyder det fra instruktøren. Man skal bare klappe det i med et smæld, som var det døren i et pengeskab, der lukkes. Holland

& Hollands geværer er trods prisniveau og udsmykninger lavet til at blive brugt uden forsigtighedshensyn af nogen art. Og skyde, det kan de. Endda ganske fremragende. Det kan man naturligvis sige om en hel del forskellige producenters våben. Men når man siger Holland & Holland, siger man lige så meget stil og historie som selve kvaliteten af det enkelte våben. Mange våbenproducenter laver glimrende skydere i dag – uden nogen form for sjæl. Det er i høj grad den, man betaler for, hvis man investerer i en H&H.

Og så er det i øvrigt noget helt særligt at se og prøve de mange forskellige og sjældne kalibre, der er i Holland & Hollands udvalg – både for haglgeværernes og riflernes vedkommende. Hvad med f.eks. at skyde med kaliber .410? Jo, den findes faktisk som en lillebror til den i forvejen kleine kaliber 28. Og taler vi rifler, er der næsten ikke den specialkaliber, som Holland & Holland ikke har lavet eller kan lave på bestilling. Hvad med f.eks. en kraftig dobbeltriffel i kaliber .700 Royal til 1,6 mio. kr.? Igen er det kun fantasien – og ens pengepung – der sætter grænser.

Klædt på til jagt

I 1989 købte modehuset Chanel alle aktierne i Holland & Holland og begyndte langsomt at puffe til vanetænkningen hos våbenproducenten, der er kendt for at være ærkekonservativ. Støvet blev banket af, og det stærke brand, som Holland

& Holland gennem årtier har opbygget, skulle for alvor til at omfavne mere end blot våben. Siden har virksomheden under ledelse af kreativ direktør Niels van Rooyen bidt sig fast i to nye områder: tøj og accessories.

Sidstnævnte dækker blandt meget andet over smykker, og her har en dansker fået en nøglerolle. Det er den københavnske guldsmed og juveler Ragnar Jørgensen, der af Holland & Holland er blevet udvalgt til at designe og producere en kollektion med unikke bæltespænder og manchetsknapper med safarimotiver med "the big five" – altså løver, leoparder, bøfler, elefanter og næsehorn. Ragnar Jørgensen vil som led i samarbejdet med Holland & Holland også komme til at stå for andre typer smykker og med tiden også egentlige våbengraveringer. Noget han betegner som en drøm.

"Når jeg kan kombinere mine interesser for guldsmedefaget med min passion for at gå på jagt, kan det ikke være andet end en drøm," siger den danske guldsmed. Niels van Rooyen understreger, at Holland & Holland trods store forventninger til samarbejdet ikke er ved at skifte kurs væk fra våbenene.

"Vi glemmer ikke på nogen måde, at vi som virksomhed er kommet til verden som en høj-kvalitets våbenproducent. Det er derfor vigtigt for os, at vores design på tøj og accessories altid har skydning, jagt og vildt som omdrejningspunkt," forklarer

Niels van Rooyen, der trods sit fornavn ikke har danske, men derimod sydafrikanske rødder.

Niels van Rooyen har i øvrigt også på tøjsiden været på noget af en research-opgave, efter at han blev præsenteret for et gammelt billede af firmaets stifter, afdøde Harris Holland.

"Billedet var fra 1845, og vi studerede det nøje. Vi kunne se, at han havde et specielt tweedjagtsæt på. Vi fandt ud af, at det var hans yndlingsjagtsæt, og vi fandt frem til, hvor det var blevet vævet i sin tid, og præcis hvordan det var lavet. Det gav os en idé, og nu får vi sat et helt identisk sæt i produktion," griner Niels van Rooyen.

For en rigtig gentleman går ikke ned på udstyr. Heller ikke når han skal på jagt. ●

Det er manchetsknapper som disse, den danske smykkekunstner Ragnar Jørgensen skaber i samarbejde med Holland & Holland.

Historien om Holland & Holland

I 1835 kvittede britiske Harris Holland sit liv som tobakshandler og gav efter for sin passion for eksklusive skydevåben. I de første år arbejdede han med at tilvirke andres våben, men der gik ikke mange år, før han etablerede sin egen produktion under mærket H. Holland. Han var barnløs og fik sin nevø Henry Holland med om bord i virksomheden i 1861 – og dermed opstod navnet Holland & Holland.

Det anslås, at der på den tid var mere end 1000 gunmarkers i Storbritannien, hvoraf mange var centreret omkring Birmingham. I dag er der kun en håndfuld tilbage, hvoraf Holland & Holland nok er mest kendt. Det skyldes, at Holland & Holland tidligt formåede at udnytte det store britiske imperium til at komme bredt ud internationalt, og at de klassiske side by side-haglgeværer gik som

varmt brød hos den købestærke overklasse rundtomkring i kolonierne. Prinsere og maharajaer i Indien var gode kunder, og de var ikke bange for at bruge store summer på at købe våben til selskabsjagter. Afrika var et andet område, hvor Holland & Holland fik godt fat – og manganen et afrikansk stykke storvildt er faldet for en af virksomhedens grovkalibre dobbeltrifler.

Holland & Holland har desuden udviklet og lagt navn til en af de meget populære kalibre, nemlig .375 Holland & Holland, der har gået sin sejrsgang over store dele af verden. Særligt i Afrika betegnes den som en rigtig safarikaliber, og flere steder er den juridisk set blevet minimumskaliber til jagt på "the big five", som i trofæjægerterminologi er fællesbetegnelsen for løver, leoparder, bøfler, elefanter og næsehorn.

Oftentimes it means special requests for engravings, that the work of finishing a rifle or a rifle receiver takes up to a year.

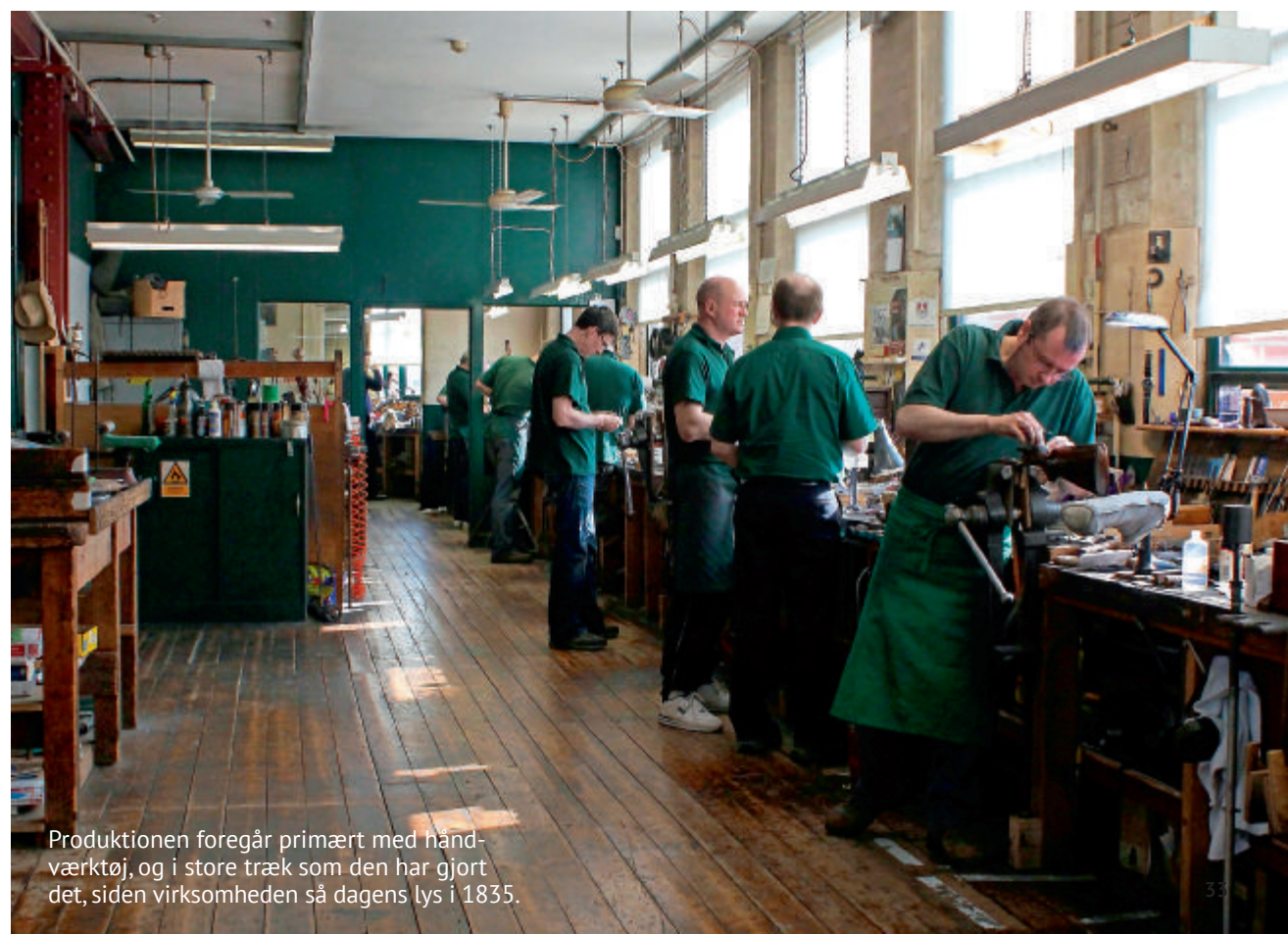
Hunters and sports shooters from all over the world come to the facility for instruction from the professional instructors. Here is Ragnar Jørgensen, Danish gold medalist and employee of Holland & Holland, firing a shot while the instructor looks on.

The shooting range in Northwood west of London can hardly get a more English style.

Quality Manager Patrick Murphy examines a - nearly finished - stock on the factory. As a rule, it is made of Turkish walnut, stocks are made of.

Production is primarily done with hand tools, and in large quantities as it has been since the company opened in 1835.